

Simonida  
Milojković

# ŽENA

ISTINITA PRIČA

■ Laguna ■

Copyright © 2016, Simonida Milojković  
Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA



Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Hvala vam što verujete u mene, što me podržavate kad god krenem iz početka, u neku novu životnu ili poslovnu avanturu.*

*Hvala vam što me volite kad sam dobra, a posebno hvala što me volite i kad nisam dobra.*

*Hvala vam, dragi moji roditelji – mama Danice i tata Mileta.*

# I

On je pričao na italijanskom, a ja sam ćutala na srpskom.

– *Vuoi farmi un pompino per 30 euro?*

Odmahnula sam glavom.

– *Vuoi farmi un pompino per 50 euro?*

– Da, mogu da ti popušim za 50 evra – oćutala sam, pogledala ga pravo u oći i nasmešila se.

– *Fatti trovare svestita.*

– Može, brate, svući ću se i gledaćeš me голу dok ti pušim – opet sam oćutala, uz novi, još širi osmeh.

Pružila sam mu ruku u znak sklopljenog posla, uzela novćanicu od 50 evra, podigla je prema uličnom svetlu i, utvrdivši da je prava, stavila je u tašnicu.

Razmišljala sam o tome kako su muškarci mnogo slobodniji u izražavanju svojih seksualnih želja kada su daleko od kuće.

Uхватиła sam ga za ruku i povelala ka svom stanu.

– *Vorrei guardarti mentre lo fai* – objašnjavao je.

– Ma, to što voliš da me gledaš je sasvim u redu – opet sam oćutala na srpskom i ćvršće mu stegla šaku.

Okrenuo je lice ka mom, a pogled mu je zalicio na pogled zaljubljenog ćoveka.

Muškarci vole kad ih držiš za ruku. Kao kada su bili dećaci, pa ih je neka devojka držala za ruku. Muškarci su većiti dećaci. Lepo je igrati se sa dećacima.

\*

Najlepše je igrati se sa ćistim dećacima, pomislila sam dok sam ćetkicom i pastom za zube brisala blagi ukus finog sapuna, jedinog mirisa koji mi je nakon prućene usluge ostao u ustima.

Oženjen je već ćetiri godine, isprićao mi je nakon odradenog posla. Źena mu je trudna, ćini mi se da je rekao da je u sedmom mesecu. Blago njoj. Doći će joj sutra zadovoljen i nasmejan, sa blagom grićom savesti zbog koje će biti još bolji prema njoj. I mene i sinoćnju strast spraće sa svog tela istim onim finim sapunom. Ljubiće je po stomaku, oslućkivati otkuće je bebinog srca, tepaće joj i reći da je voli najviše na svetu. Prićaće joj o poslovnom putovanju u Srbiju, tu zemlju siromašnih i nasmejanih ljudi koji tugu nose sakrivenu u unutrašnjem dćepu kaputa. Kao stari, poćuteli, na ćetiri ivice ispresavijani dokument,

---

pomirljivo i dostojanstveno nose svoju tugu. Vade je samo u kafani, zajedno sa novčanicom koju pružaju muzičarima da im sviraju baš onu pesmu čije se reči najoštrije i najdublje zabadaju u srce. Da, takvi su Srbi. Muzikom kidaju kraste sa svojih rana, a onda ih ispiraju ljutom rakijom.

Blago njoj. Da li je svesna koliko je srećna, pitala sam se dok sam ga ispraćala iz stana.

Primakla sam stolicu regaluu, popela se i sa najviše police, iz gomile naslaganih džempera izvukla onaj žuti, najstariji. Razmotala sam ga na krevetu i na svežanj novčanica spustila novih 50 evra. Tri puta sam prebrojala – 5.550 evra. Još malo pa ću skupiti čitavih 7.000 evra. Novac koji će mi promeniti život. Novac kojim ću kupiti sreću.

## II

– Papagaja uvek drži u visini svojih ramena. Tako je ravnopravan sa tobom i dobro će se osećati. Ako ga postaviš iznad sebe, gledaće te odozgo i pomisliće da je veći od tebe. Kad podigneš ruku ka njemu da ga pomiluješ, uješće te, ma koliko da te voli. E, kad se to dogodi, uhvati ga rukama i nežno spusti na zemlju, kraj svojih nogu. Pusti ga malo da te gleda odozdo. Kad nakon toga spustiš šaku ka njemu, neće te ujesti. Naprotiv. Umiljavaće se i popeće ti se na ruku. E, tako je i s ljudima – govorio mi je deda.

Radio je kao dreser u cirkusima i mnogo je putovao. Sećam se da sam kao dete otvorenih usta slušala njegove mudre priče. Sve sam ih upamtila, ali nijednu nisam primenila u životu. Pogotovo ne ovu o papagaju.

\*

– Mogu li da dođem večeras?

– Dođi, slobodna sam – rekla sam Draganu, a srce mi je brže zakucalo.

Dragan je bio drugačiji od ostalih mušterija. Pre odlaska u krevet želeo je da popijemo piće, da popričamo. Govorio je o sebi, prepričavao mi događaje iz života i probleme na poslu; pitao me je za mišljenje, a ja sam se osećala veoma važno dok sam mu savete prosipala kô iz rukava. Nikada ni sa kim nisam bila toliko pametna kao sa Draganom. Inspirisao me je i podsticao da ono najbolje iz mene proklija.

Tokom seksa bio je veoma nežan. Ljubio me je, grlio me i tepao mi. Nakon što bi svršio, nastavio bi da leži pored mene, mazi me po leđima i ljubi po vratu.

Ostali bi skakali kao opareni i s grimasom gađenja i samoprezira na licu trčali u kupatilo da se istuširaju. Čula bih kako grguću vodu u ustima i pljuju u lavabo.

– Eh, kad bi znao koliko se tek ja sebe gadim što moram da spavam sa tobom. Koliko tek ja svoje telo mrzim, koliko je tek meni sve ovo odvratno – oćutala bih gledajući u najvišu policu na regalu gde se nalazi žuti džemper u koji ću, kad skot izađe iz stana, staviti najnoviju novčanicu od 50 evra.

Za razliku od drugih, Dragana bih ja nagovarala da ode u kupatilo. Smejala sam se dok je govorio: „Ne želim da te sperem sa sebe“, i trčala u kuhinju



da mu, dok se tušira, spremim večeru i otvorim flašu vina. Trudila sam se da ga napijem, jer onda ne bi smeo da vozi do svoje kuće, pa bi ostao da spava kraj mene.

Radio je od sedam, a ja sam ustajala u pet da se istuširam, obrijem po celom telu, da nema ni jedne jedine dlačice, da se našminkam, mlekom za telo omekšam kožu, isfeniram gustu, crnu, dugu kosu; da mu ispržim jaja sa slaninom, skuvam kafu i sve to serviram na lepom, belom, uštirkanom stolnjaku. Stavila bih i vazicu sa ružom nasred stola, a onda legla kraj njega, privila mu se uz telo i probudila ga poljupcem.

Uživala sam da ga gledam dok doručkuje. Halapljivo je trpao u usta velike zalogaje hrane, ali ih je dugo, dugo žvakao i, dok su mu se sokovi slivali niz grlo, zadovoljno dizao glavu mumlajući: „mmmm“. Posmatrala sam kako mu bubre vene na slepoočnicama dok snažno žvaće, a on je mene gledao zahvalno; očima nahranjenog čoveka.

Ne pamtim datum kada je prvi put došao kod mene kao muškarac kod prostitutke. Ali tačno znam kada smo počeli da se zabavljamo. Bio je 20. jul. Pružio mi je 50 evra, a ja sam pogledala u njegove oči, pa u novčanicu, pa u njegove oči, pa u vratanca najviše police na regalu iza koje se krije žuti džemper, pa u 50 evra, pa u njegove oči.

– Vрати te pare u džep – rekla sam i spustila novčanicu na beli uštirkani stolnjak, između šoljice

---

domaće kafe i vrelog tiganja iz kog su se pušila jaja sa slaninom šireći oko sebe miris doma.

Otišao je na posao i nakon dva sata mi poslao poruku: „Volim te.“ Odgovorila sam mu: „I ja tebe.“ Uzvratio je: „Šta i ti mene? Reci!“

„Reći ću ti uživo.“

„Ne, odmah mi reci.“

„Reći ću ti kad dođeš s posla kući.“

„Mojoj kući?“

„Da, tvojoj kući na mojoj adresi.“

Četrdeset dva minuta i trideset četiri sekunde je prošlo dok mi nije odgovorio: „Važi.“

Poskočila sam od sreće i počela da igram po kući.

Kuću, zapravo, iznajmljenu garsonjeru, šest trolejskih stanica udaljenu od centra Beograda, činila je jedna jedina prostorija u kojoj je kuhinja šankom odvojena od trpezarijskog stola iz kojega ona šesta stolica nikada nije mogla da se izvuče jer je bila tik uz krevet, takozvani francuski ležaj, preko puta kog se nalazio veliki regal koji je zauzeo ceo zid, od poda do plafona. U taj regal iz 1978. godine – majčin nekađašnji miraz koji mi je dala kada sam se preselila u Beograd – smestila sam i televizor, u širok i predubok otvor, pravljen prema tadašnjim modelima TV prijemnika. Regal je imao i deo u staklu, takozvanu vitrinu, gde sam poređala šest kristalnih čaša i pet šoljica za kafu od finog austrijskog porculana. S leve i desne strane televizora bili su ormari sa ofingerima

za kačenje garderobe. Malo iznad toga nalazila se polica za stvari koje se nose te sezone. Skroz gore, ispod samog plafona leti je stajala zimska odeća, a zimi letnja. I ušuškan, među nesezonskom garderobom, moj žuti džemper.

### III

„Izvini, napao me ovaj virus što sad vlada, drhtim od temperature. Baš mi je loše. Ajd, molim te, da se vidimo za sedam dana, kad prođe. Isto vreme, isto mesto. OK?“, poslala sam istovetnu SMS poruku na brojeve oba klijenta zakazana za to veče.

Prvi, onaj pristojan, odgovorio je sa „OK“. Sa drugim je već bilo komplikovanije.

„Jebiga, gde baš sad da te uhvati virus?! Što mi ranije nisi javila, jebote?! Ženi sam složio priču da sam na putu, jebote, hteo sam što duže da budem sa tobom... Gde sad da blejim do šest ujutru?!“, odgovorio je, a ja sam oćutala, naravno na srpskom: „E, baš me jako zabole dupe gde ćeš ti da blejiš do šest ujutru.“

Poslala sam mu poruku na engleskom: „*Sorry*“.

Srbi engleski jezik koriste u tri situacije: kad nisu dovoljno obrazovani da uspešno baratajući

maternjim jezikom kažu to što misle, kad se stide da kažu to što misle i kada lažu.

\*

Domaća pileća supa pušila se iz lonca, a u plehu u rerni cvrčale su krmenadle poređane preko krompirića, kada se Dragan pojavio na vratima. Pružio mi je buket crvenih ruža.

– Cveće! Za mene?! Stvarno za mene?! – jedva sam zadržala suze grleći ga obema rukama: – Pa, meni nikada niko nije poklonio cveće. Hvala ti, ljubavi moja. Puno ti hvala.

– Stvarno ti niko nikada nije poklonio cveće?! Ne mogu da verujem.

– Stvarno. U stvari... jeste. Jedan dečko mi je u osnovnoj školi poklonio buket maslačaka, ali su brzo uveli. Znaš, maslačak živi samo kada je na slobodi, odbija da bude zarobljen u vazi. Zato ga i volim.

– Tog dečka i dalje voliš?

– Ma ne, bre, ludice, maslačak i dalje volim.

– Ma daću ja tebi maslačak – zasmejao se, obgrlio me oko struka, dogurao do kreveta i bacio na dušek. Odskočila sam, a on se zacerekao i legao svom težinom preko mene. Golicao me je i grlio, grickao po ušima, obrazima, usnama, a ja sam jedva dolazeći do daha vikala:

– Ej, izgoreće krmenadle! Ajd prvo da jedeš!

– Tebe sam gladniji!

Izmigoljila sam se i na kolenima krenula ka šporetu.

– Čekaj bar da isključim rernu!

Ne puštajući me iz ruku, puzao je za mnom i užurbano me svlačio. Završili smo na tepihu, goli, spojeni, zadihani i srećni.

\*

– Ovako lepu pileću supu nisam jeo... sigurno dvadeset godina. Baba mi ju je kuvala dok je bila živa. Posle sam u domu dobijao neku bledunjavu, bljutavu. Kasnije sam sâm sebi spremao onu iz kesice. Hvala ti što si mi skuvala pravu domaću supu.

– Hvala ti, ljubavi, što imam kome da je skuvam – oćutala sam, a da bih izbegla neprijatnu tišinu izdeklamovala sam mu recept:

– Najbolja supa se kuva od pilećih leđa. Ja stavim dva komada, četiri šargarepe, pola većeg celera, tri peršuna, paškanat i veliku glavicu crnog luka koju obavezno pre toga malo zapečem na ringli preko folije. A vodu naspem preko svega toga tek da ogrezne. E, onda supa bude kvalitetna i jaka. To ti je najbolji lek za prehladu... je l' znaš? Ljubavi, zlato moje, pa ti si zaspao.

Sedela sam na krevetu, a on je ležao glavom ugnežđen u moje krilo. Zadremao je, a ja sam, što je nežnije moguće, šakama obgrlila njegovu glavu

i čuvala je kao najveće blago koje sam ikada držala u rukama.

Posle skoro sat vremena se promeškoljio, a ja sam ga pažljivim, sporim, milimetarskim pokretima pomazila. Šakama zadrhtalim od pitanja da li sam dovoljno duboko uvukla kandže. Da ga ne posečem ovim što sam pustila da mi izraste na vrhu svakog prsta ne bih li se zaštitila od ljudi. Da ga slučajno ne ogrebem po obrazima ovom mojom zadebljalom kožom.

Svud po telu mi je koža kao na tabanima. Znaš ono kad dugo ideš bos po kamenju i betonu, pa ti koža odozdo zadeblja. Sam organizam to napravi da bi zaštitio meso od novog povređivanja. Takva ti je moja koža po celom telu. Debela. Ne propušta ni bol od udarca, ni prijetnost od maženja. A deluje nežno i negovano, ta moja koža sedam santimetara debela.

Zaista, hoću li umeti da milujem, a da zadebljanom kožom ne ogrebem i kandžama ne porežem tog usnulog, prelepog, tamnopuslog muškarca? Tog nekadašnjeg desetogodišnjaka kog su dve sirene tokom noći bacile u svet odraslih. Prva sirena, policijska, sa liscama na krvavim rukama izvela je oca iz kuće. Druga, sirena hitne pomoći, odnela je telo majke.

## IV

Cela država je plakala kada sam se rodio. Zaplakao sam i ja, odmah po dolasku na svet, kô da sam znao šta me tu čeka. Moj plač je nadglasala sirena, a potom i jecaji babcica i doktora. Zaplakala je i moja majka, verovatno jedini građanin Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije koji je u tom trenutku plakao od sreće.

Rodio sam se 4. maja 1980. godine u 15.05.

Svet je tog časa napustio Josip Broz Tito, a ja sam upravo stupio na scenu.

I nije nam to jedino zajedničko. Veliki sin naroda i narodnosti Jugoslavije i ja delili smo i isto ime. Iako sam rođen u Valjevu, gradu u srcu Srbije, otac mi je dao ime Josip. Time je valjda hteo da dokaže svoju lojalnost partiji i ideologiji i nakon smrti predsednika.

Naravno da sam bio jedini dečak sa takvim imenom u prečniku od bar trista kilometara! I naravno da je uz to ime usledio i nadimak – Tito! Nadenuli su mi ga, uz podsmeh, tek u šestom razredu osnovne škole, a ja sam



do tada već naučio da se branim i od zveri i od ljudi. Ali ni do danas nisam naučio da ih razlikujem.

\*

Prvi rođendan mi nisu slavili. Nisu ni drugi. Niti treći. Pa kako da se raspali roštilj, mesi torta i pale šarene svećice, zovu gosti i pušta muzika na najtužniji dan u godini, dok obezglavljeni narod, paralisani strahom od budućnosti još plače za neprežaljenim vođom, a sirena svira li svira diljem tadašnje domovine tačno u 15.05?

Samo je deda, očev otac, na taj dan krišom dolazio u kuću čim tata ode na posao. Poklanjao mi je najlepše italijanske igračke. Naručivao ih je od švercera koji su dvaput mesečno odlazili na pijacu Ponte Rosso u Trstu. Među gomilom *Levi's* farmerki, *Ray-Ban* naočara i *Robe di Kappa* majica u torbama, našli bi se uoči četvrtog maja i automobili na baterije, lego kocke, fudbalska lopta, svetleći pištolji sa kapislama i nekoliko pravih pravcati čokolada koje su se same topile u ustima šireći miris i ukus pravog kaka, za razliku od šećernih tabli koje su se prodavale na tržištu Jugoslavije.

Moj deda je bio fašista. Početkom 1943. godine, lepi dvadesetpetogodišnji Italijan stigao je u Dalmaciju kao okupator. Godinu dana kasnije imao je isti broj metaka u pušci i dva komada neupotrebljenih bombi kašikara, od ukupno dve zadužene u kasarni u Rimu. Nakon tri godine, od kojih je godinu i po proveo u zarobljeništvu, imao je i burmu na ruci. Moju babu Dragicu sreo je na plaži, zaljubio se i oženio se njom. Nakon godinu dana pečalbarskog života u Dalmaciji, njih dvoje, sa tromesečnom bebom u

---

rukama, stigli su u Valjevo. Do tada ljuta porodica devojke koja je udajom za okupatora uvredila i obrukala ne samo familiju, već i tekovine NOB-a, prigrllila je muško unuča, ćerku i zeta kome odmah nadenuše nadimak Fašo, od milja izveden iz reči „fašista“.

Upravo tom mom dedi Fašu otkrio sam pred četvrti rođendan da baš i ne uživam u automobilčićima, pištoljima i loptama i da priželjkujem da mi iz Italije naruči veliku lutku koja kaže: „Mama.“ Nasmejao se i upitao me:

– *Che cosa fa un ragazzo con la bambola?!*

– *Non sono un ragazzo, io sono una ragazza!* – začuđen njegovim pitanjem: „Šta će dečaku lutka?“, odgovorio sam mu da ja nisam dečak, već devojčica.

Deda Fašo i ja smo oduvek pričali na italijanskom. Ali samo kada smo sami. Samim tim što smo pred drugima krili da ja znam dedin jezik, sklopili smo neki tajni savez kog sam, iako mali, bio veoma svestan kada sam mu naručio lutku iz Italije.

I dobio sam lutku. A s njom i batine.

\*

Tromesečna beba koju su deda i baba doneli iz Dalmacije, izrasla je u mog oca. Mora da sa nasleđem – sin fašiste, nije bilo lako odrastati tih posleratnih godina.

Nikada nije pričao da je u dečjoj igri partizana i Nemaca, njemu uvek bila dodeljena uloga Nemca. Prečutao je i da su ga školski drugari gađali grudvama zemlje i kamenjem tokom izleta u spomen-park posvećen borcima iz Drugog svetskog rata na brdu Vidrak kraj Valjeva. Uzalud je, onako mali, u podnožju velikog

spomenika, zamuckujući, kroz suze objašnjavao da njegov tata nije obesio heroja Stevana Filipovića. Nikada se nije žalio da je svaki veliki odmor presedeo sam u učionici i da nije smeo da izađe u školsko dvorište gde bi ga deca dočekivala uzdignute desne ruke uz pogrđni pozdrav: „Hajl Hitler! Hajl Musolini!“ Ne, nikada ništa nije pričao, niti se žalio; sve sam mnogo godina kasnije čuo od drugih.

\*

Nije tačno da žrtva neminovno saoseća sa drugom žrtvom i identifikuje se sa njom. Paradoksalno, ali nažalost tačno i mnogo puta potvrđeno – žrtva se lakše identifikuje sa dželatom.

## V

– *Ćao, amore, ćao, ljubavi, ćao, amore, ćao i piši mi...*  
– pevao sam i igrao na stolici, vrcajući kao pevačica Izolda Barudžija. Ona i Vlado Kalember sutradan su u Luksemburgu predstavljali Jugoslaviju na *Evroviziji*, a ja sam obukao maminu suknju, navukao je do pazuha da deluje kao haljina, obuio njene cipele na štiklu, namazao crveni karmin na usne i rešio da svojoj porodici napravim priredbu povodom svog četvrtog rođendana.

– E, stvarno si šašav, Josipe! Izuvaj se da mi ne iskriviš štikle! – nasmejala se majka pružajući mi viljuške miksera da sa njih poličem šlag i vratila se u kuhinju da završi filovanje moje rođendanske torte.

– I napravi malo pauzu sa tom pesmom *Ćao, amore*, sat vremena vrtiš jedno te isto. Ajd, ljubi te majka, pusti kasetu *Pozitivna geografija!* – doviknula je mama iz kuhinje.

– Da. Pusti, molim te, Bajagu i Instruktoze – doviknula je iz svoje sobe i Vesna, moja sestra od tetke koja je iz

sela došla kod nas da stanuje i školuje se u Valjevu. I ona je, kao sve devojčice, bila zaljubljena u tog Momčila Bajagića Bajagu.

– Hoću, mama. Evo još samo jednom *Ćao, amore*, pa puštam Bajagu.

Samo što sam se popeo na stolicu i zapevao, tata je ušao u sobu i dreknuo iz sveg glasa:

– Na šta to ličiš?! Jesi li normalan?! – grubo me je, skoro bacivši, spustio na pod. – Skidaj haljinu i štikle i brzo speri tu šminku. Marš u kupatilo, kad ti kažem!

Kada sam umiven i obučen u svoju regularnu odeću ušao u dnevnu sobu, baba i deda su već bili stigli i pili su kafu. Na stolu je stajala torta sa četiri upaljene svećice, a ja sam gledao u veliku kutiju, uvijenu u šareni papir, na trosedu kraj dede. Duvajući u svećice, snažno sam zažmurio i poželeo da je u njoj baš onaj poklon koji sam mu i naručio.

Pažljivo sam odvio šareni papir, otvorio kutiju i izvadio najlepšu lutku koju su moje oči ikad videle. Ta lepoticica duge plave kose, u roze haljini od tila, pogledala me je pravo u oči kad sam je uspravio i rekla: „Mama.“ Prigrlio sam je i počeo da je ljubim, kada je otac skočio, grubo mi je istrigao iz ruke i bacio dedi u krilo.

– Nosi ovo tamo odakle si doneo! Jeste li vi svi ovde ludi?! Josipa danas zatičem našminkanog i u haljini! Lepo ga je majka opremila za rođendan. A deda mu kupuje lutku! Jeste li skupa pobjegli iz ludnice?! Vidite li da je ovo muškarac?! Mu-ška-rac, a ne devojčica?! – drao se otac, a ja sam brže-bolje počeo da branim porodicu i ujedno objašnjavam tati:

– Ali, tata, ja jesam devojčica. Nisam muškarac.

---

Htedoh da kažem i da mama i deda ništa nisu krivi, da sam lutku lično ja tražio i da sam se danas sam obukao, kada je očeva šaka poletela ka mom obrazu i oborila me na pod. Čuo sam snažan i prskav udarac glave o parket, a zatim i vrisak majke.

Pridigao sam se praveći se da me ništa ne boli i rekao: „Izvini, tata.“

Ohrabren mojom reakcijom, pružio mi je rođendan-ski poklon, plastični mitraljez na baterije i, pogledavši u dedu, poručio mi:

– Evo ti, da braniš sebe i zemlju od neprijatelja.

Sa kasetofona su se čule Bajagine pesme, a ja sam skočio na stolicu da tati otpevam onu *Berlin*, verujući da će ga to oraspoložiti jer se u njoj spominje reč „ćale“.

*„Moj ćale je hteo pešaka do Berlina,  
da uhvati lično Adolfa za uši,  
a kada je stigao negde do Beča,  
već su ga prestigli Ameri i Rusi...“*

– Ma koga ti, bre, zajebavaš, pederu jedan mali?! – dreknuo je tata.

Nisam odmah osetio bol. Prvo sam video samo pesnicu koja se velikom brzinom približava mom licu, pa jaku žutu svetlost, zatim je pod odskočio i lupio me u suprotnu stranu lica od one u koju me je otac udario. Topla, gusta tečnost, koja je imala sličan ukus kao onaj sirup koji mi je majka svakog jutra davala da me izleči od anemije, ispunila mi je usta. Poznati gvozdeni ukus me je umirio. Osetio sam da su mi i noge i ruke i trup preteški;

džabe sam pokušavao da izbacim gustu, lepljivu tečnost koja mi je ispunila usta. Tonuo sam...

Sad, kad se prisetim tog trenutka, shvatam koliko je smrt lepa. Neka toplina i opuštenost obliju telo i počneš da kliziš po glatkom i mekom u mir, u blaženstvo, u lepotu, u spokoj.

Da samo jedan jedini događaj u svom životu mogu da promenim, bio bi to taj kad mi je mama okrenula glavu na stranu da iz usta izađe krv koja je već počela da se sliva niz dušnik i da me guši.

Da samo jedan jedini događaj u svom životu mogu da promenim, ne bih ispljunuo tu krv.

Nipošto!

Mamine ruke su mi držale obraze, video sam njeno unezvereno lice; otac je vikao na dedu: „Ceo život sam zbog tebe najebavao, jedva sam se, bre, izborio da živim, a ti ni danas, fašisto jedan, ne možeš da se pomiriš s tim da ste vi izgubili rat, nego sada mene, ispravnog čoveka i komunistu, zajebavaš tako što mi od sina praviš ćerku?! Dokle bre više, mamu li vam milu? Dokle bre više?!“

Čuo sam, kao kroz polusan, i to da se taj neki dečak, o kom su pričali, već dve godine nenormalno ponaša, da se igra samo sa devojčicama i da, kad se deca u vrtiću svuku i odlože svoju garderobu, on prvi ustane, obuče nečiju haljinu i stane pred ogledalo. Tata je pričao da je tog dečaka zaticao obučenog u majčine suknje već od druge godine i da je taj dečak plakao dok ga je otac presvlačio u mušku odeću i terao ga da se igra loptom sa komšijskom decom. Da, svašta sam čuo o tom dečaku i baš mi ga je bilo žao.

## VI

Sutradan se Dragan i zvanično preselio kod mene. Napustio je smeštaj koji je tri godine delio sa kolegom s posla: sobicu sa zajedničkim kupatilom na kraju hodnika i česmom na sredini zajedničkog dvorišta. Sve što ima spakovao je u jedan kofer i jednu kartonsku kutiju u koju je pre njegovog pokušaja bila zapakovana nečija mikrotalasna rerna. Presložila sam svoje stvari i u jedan deo regala poređala Draganovu odeću.

Moj život se preko noći od životarenja prostitutke na određeno vreme pretvorio u normalan život zaljubljene i voljene žene. Ustajala sam u pet ujutru, doterivala se, spremala svom dragom doručak i poljupcem ga ispraćala na posao. Potom bih odlazila na pijacu, zadovoljno birala najkvalitetnije povrće i meso i ribu prve kategorije, pa žurila kući da skuvam ručak.



- Mmmm, gulaš! – vikao bi Dragan još s vrata.
- Da, ali pogodi od čega.
- Teleći?
- Pogodio si, ljubavi moja.

Uživali smo u igri pogađanja koji sam mu specijalitet tog dana spremila. Smenjivale su se jagnjeća kapama, brodet od škarpine, teleća glava u škembetu, sarmice u vinovoj lozi...

Voleo je da ga ja izuvam kad dođe kući. To je za njega bio vrhunac privrženosti žene muškarcu. A meni nije bilo teško da mu udovoljim. Seo bi na tronožac, a ja bih klekla kraj njega, odvezivala mu pertle i skidala teške stare cipele od grube, ispucale kože. Zaječao bi od prijatnosti kada bih mu izmasirala stopala i prste, otečene od dugog stajanja.

- Znaš onaj vic kada Mujo namerno nosi tesne cipele, broj manje, iako ima para da kupi nove, pa kad ga Fata pita zašto to čini, on joj odgovori „Joj, meraka kad se izujem“?

Stalno me je zasmejavao pričajući mi viceve koje je tog dana čuo od kolega iz Gradskog zelenila. Zamišljala sam ih kako, dok šišaju travu i skupljaju pikavce i limenke kraj puta, šalama rasonode jedni druge i kikoću se kao dečaci na izviđačkoj ekskurziji.

Ja ne znam viceve. Moji poslovni partneri mi ih nikada nisu pričali. A i sutra će biti sedam dana kako ne radim, pa sve i da sam do tada sarađivala sve sa samim kraljevima komedije, ne bih se usudila da

---

Draganu pričam viceve, jer u Beogradu nema ničeg bajatijeg od prošlonedeljnog dobrog štosu.

Posle ručka bismo odspavali, a uveče jeli kokice i gledali filmove dok ne zaspimo zagrljeni.

\*

Kada se nečujno iskrao i poslednji, sedmi dan Draganovog i mog medenog meseca, neka zebnja ušunjala mi se u kosti. Probdela sam celu noć privijena uz njegovo usnulo telo i gledala u budilnik čija se mala kazaljka približavala broju pet.

## VII

– Danas počinjem da radim – saopštila sam mu dok sam servirala doručak.

Ćutke je pojeo pržena jaja sa slaninom.

– To je samo posao, Dragane, i ne menja ništa...

– Ništa ti nisam ni rekao.

Ćutke je popio i kafu.

Ovlaš me je poljubio pred vratima. U stvari, prebrzo je izmakao usne pa je ispalo kao da sam ja njega ovlaš poljubila. Krenula sam ponovo usnama ka njegovim. Okrenuo je glavu na stranu i izašao iz stana.

– Dođi u šest, ljubavi. Čekaće te ručak – izgovorila sam odglumljenim zvonkim glasom, praveći se da ne primećujem njegovu hladnoću.

---

U 18.00 kućom se širio miris pečenog pileta, a ja sam, sveže istuširana, završavala feniranje kose kada je Dragan pokucao.

Potrčala sam ka vratima i čvrsto ga zagrlila.

Seo je na tronožac, a ja sam klekla da ga izujem.

Odgurnuo me je nežno, ali odlučno.

– Pusti, sam ću. Ionako si, verovatno, do malopre klečala na kolenima – ujedao me je rečima.

Sklonila sam se i počela da postavljam sto.

Otvorio je frižider, uzeo pivo, seo za sto i nagnuo iz flaše.

Nakon nekoliko minuta odložio je praznu ambalažu na pločice ispred sudopere, uzeo novu flašu iz frižidera, u jednom cugu otpio pola, pogledao me i počeo:

– Znaš, hteo sam da dođem kući tek u ponoć. Da s drugarima u kafani pijem pivo, dok ti sediš ovde sa pečenim piletom i pitaš se gde li sam, s kim sam i šta radim.

– Pa što nisi?

– Zato što nemam pare za pivo! Tek za sedam dana dobijam platu, nemam, bre, ni za pivo. Na klupi sam sedeo od tri sata i nisam se pitao gde li si, s kim si i šta radiš. Ne, nisam se pitao, znao sam – u našem krevetu si i jebeš se s nekim majmunom. Pušiš mu, a posle ćeš tim ustima da me ljubiš i da žvaćeš piletinu. E, moja Goco. A ja sedim na klupi, čekam

da završiš, pa da dođem kući da te ljubim i jedem s tobom tu piletinu.

Ustala sam od stola i ponela stolicu, primakla je regal, popela se i izvadila žuti džemper, razvila ga na krevetu, uzela s gomile dve novčanice od 50 evra i pružila mu ih:

– Evo ti, da imaš da odeš s drugarima na pivo dok ja radim.

– Jebote, koliko love imaš! Pa zašto se kurvaš kad si puna kô brod?!

– Ne kurvam se i nikada se nisam kurvala. I ne vređaj me više. Nisam kurva, samo se bavim prostitucijom. To je posao. Privremeni. I baviću se tom delatnošću dok ne skupim 7.000 evra. Toliko mi treba za operaciju – rekla sam vojnički odsečno. Onda je brada nekontrolisano počela da mi podrhtava, a knedla u grlu je toliko nabubrila i pritisla glasne žice da sam jedva izgovarala reči. Gorčina iz grla pela se uz bradu i obraze, a kad je došla do očiju, krenule su suze. Gorke, olovne, preteške.

## VIII

– Jesi li ti zaboravio kako ja bijem? – pitao bi me otac svaki put kada bih pred polazak u školu izvukao nešto iz sestra Vesninog ormara da obučem.

– Nisam zaboravio – postiđeno bih spuštao glavu, a suknje i roze majice vraćao na police. Izgovarao bih i: „Izvini, tata“, ali mi nije bilo jasno zbog čega mu se izvinjavam. I zašto sestri od tetke dopuštaju da se lepo oblači, a meni brane?! I zašto ja moram svakog meseca na šišanje, a sestra pušta kosu, plete pletenice i nosi konjski rep? Da li je to zato što je ona starija? Ili zato što je gost u našoj kući pa su fini prema njoj, kao što su uvek fini kada nam dođu gosti?

Meni se sve činilo da su gosti neki posebni, specijalni ljudi, mnogo bolji od nas običnih.

Onog trenutka kada bi najavili dolazak, mama bi uzimala usisivač i krpu da očisti prašinu, iako je pre samo dva dana detaljno sređivala kuću; a tata bi odlazio u

prodavnicu da kupi raznorazno piće. Tog dana se nije kuvao pasulj, grašak ili boranija. Ma kakvi! Pravila bi se torta i raspaljivao roštilj u dvorištu, ako bi mnogo gostiju odjednom došlo – peklo bi se jagnje ili prase. Svi bismo morali da obučemo najnoviju ili najskuplju garderobu i da glumimo da smo kulturni. Tata i mama su pričali tiše nego obično i smeškali se; i gostima, ali i jedno drugom. Smeškali su se čak i detetu gostu kada bi prosulo sok po belom stolnjaku, mazili bi ga po glavi i govorili: „Nema veze, dušo, opraće se.“ I često bi izgovarali: „Hvala“, „Molim“ i „Izvini, je l' ti nije teško da mi dodaš slanik?“

Počeo sam već da kapiram da su gosti vrsta inspektora koji dolaze u kuću da provere da li živiš dobro i bogato i jesi li ljubazan i kulturnan.

Ali ni to mi nije davalo odgovor na pitanje zašto sestra Vesna sme da nosi dugu kosu i odeću za devojčice, a ja ne smem.

Kažu: „Kad porasteš, samo će ti se kazati.“

I kazalo mi se.

\*

Na zvuk zvona koje je označilo kraj poslednjeg časa poslednjeg dana školske godine u šestom razredu i početak velikog raspusta, horski smo vrisnuli: „Uraaa!“ i istrčali na livadu iza školskog dvorišta.

– Svi bacite knjige i sveske ovde, na gomilu – komandovao je Jovan.

I svi su bacili.

– Čekajte, bre, ljudi, ne pravimo biblioteku, nego logorsku vatru! Otvorite te knjige, razbarušite stranice,

---

ne slažite ih, nego pobacajte u oblik kupe, da ima vazduha između...

I svi su prišli da, po Jovanovom uputstvu, naprave logorsku vatru.

Jovan je iščupao listove iz sredine svoje sveske za srpski, zgužvao ih i pružio meni. Od svih ljudi – baš meni!  
– Pridrži ovo, Josipe.

Dok sam preuzimao hartiju, sreli su nam se pogledi i dodirnuli prsti. Neka snažna i nezaustavljiva sila uletela mi je u telo i ubrzala protok krvi, paralisala mozak i poremetila vid. Konture predmeta i ljudi postale su nejasne, obrisi su zatreperili, a boje se zamutile i stopile. Kao na profesionalnoj fotografiji iz časopisa na kojoj je jedan predmet izoštren, a ostali su mutni, kristalno jasno je zablistalo Jovanovo lice.

Danas kad u mislima prevrtim usporeni snimak tog događaja, vidim njegovo nasmejano lice, obasjano plamenom šibice koji primiče ka meni. Sledeća scena: zgužvana hartija u mojim rukama počinje da gori, plamen se širi, i pre nego što će mi opeći prste, Jovan je uzima i znalački gura u podnožje kupe napravljene od raskupanih knjiga. Drugari iz razreda prilaze vatri, kao Indijanci igraju oko nje, grle se i pevaju: „*Au, što je škola zgodna, leči lenjost i samoću, kô da mi je kuća rodna, šteta što ne radi noću...*“, a ja samo u Jovana gledam. Kao u transu.

Krajičkom oka vidim devojkice koje plaču jer se jedna drugarica seli u drugi kraj Valjeva i od septembra polazi u drugu školu. Jovan im prilazi da ih uteši i ohrabri, priča im nešto pametno, onim svojim ravnim tonom, umirujuće ravnim tonom, onakvim kakvim uvek priča... i one prestaju da plaču. Osmehuju se i grle ga. I on se osmehuje.